

Hrvatska Izbor urednika

‘Vruća politička jesen’, a o ključnom problemu – demografskoj revitalizaciji tek sporadične informacije

Objavio Smiljana Škugor-Hrnčević - 21. listopada 2024. u 13:54

[f](#) [t](#) [G+](#) [p](#) [w](#)

Foto: fah

Govoreći novinarskim žargonom mnogi su očekivali da će „vruća politička jesen“ u hrvatskom političkom i javnom životu iznjedriti raspravu o hrvatskom primarnom problemu kako se uhvatiti u koštac sa sprječavanjem demografskog kolapsa, koje mjere i strategije primijeniti i s koliko ih novca financirati, a sve kako su mnogi političari javno isticali, na temelju konsenzusa i vladajućih i oporbe, i onih koji obnašaju vlast na državnoj i regionalnoj, lokalnoj razini. No, osim rijetkih „promplasaja“ potaknute vijestima o ekipiranju novog Ministarstva demografije i useljništva, imenovanja ministrovih savjetnika i najave smjera budućeg rada tog Ministarstva, javnost još uvijek ne zna koje se mjere osmišljavaju i kad će ugledati svjetlo dana.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

> Demografski slom nacionalni je problem broj 1: Što u izbornim programima predlažu političke stranke?

Od stupanja na dužnost ministra demografije i useljeništva Ivan Šipić nezaobilazno naglašava da je „važno imati nacionalni konsenzus o ključnim pitanjima demografije te da obitelji moraju jasno osjetiti da država stoji iza njih“. Također izjavljuje da se sve mjere „bruse“ i da bi javnosti mogle biti prezentirane tijekom studenoga.

REGENIUS

Zubne krunice već od 240 €!

Sve stranke koje participiraju u Hrvatskom saboru svjesne da je zaustavljanje demografskog kolapsa hitno i nužno

Sudeći po sadržaju programa političkih stranaka koje su slijedom izbornih rezultata ušle u Hrvatski sabor, bez obzira je li riječ o onima koje čine vladajuću koaliciju ili su u oporbi, vidljivo je da su sve svjesne gorućeg demografskoga kolapsa te da su nužne hitne mjere koje bi bar zaustavile negativne stope prirodnog priraštaja i iseljavanje mladih iz Hrvatske. S obzirom da se u svojim programima razlikuju u poduzimanju tih mjera logično se nameće pitanje, je li toliko puta izgovoreni „nacionalni konsenzus“ uopće moguć, ili će se ipak, pri glasovanju o tim mjerama u Hrvatskom saboru dogoditi čudo i biti usvojene dvotrećinskom većinom.

Što u svojim programima predlažu političke stranke?

U svom programu HDZ ističe da su djeca budućnost Hrvatske, a potpora obiteljima i demografska obnova strateški prioritet. Uz povećanje dječjeg doplatka za sve korisnike, kao glavno obećanje HDZ navodi da će za svako rođeno dijete majke dobiti godinu dana mirovinskog staža za snižavanje dobne granice te za izračun mirovine. Uz to, vladajuća stranka navodi da će udvostručiti jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete. HDZ obećava povećati novčane naknade za korištenje prava na roditeljski dopust zaposlenih i samozaposlenih roditelja, kao i naknade za nezaposlene korisnike i korisnike izvan sustava rada (nezaposlene majke).

Black Friday Weeks -75%

Planira udvostručiti trajanje plaćenog očinskog dopusta na 20, odnosno 30 radnih dana. Za one koji imaju e-Dječju karticu HDZ najavljuje proširenje partnera i regionalnu dostupnost usluga, pri čemu žele uvesti i znatne popuste na brojne javne usluge – 20 posto za obitelji s dvoje djece, 30 posto za one s troje djece, 40 posto za one s četvero djece i 50 posto za one s petero i više djece.

> Demografski kolaps: Mlade osloboditi poreznih davanja ako se odluče na zasnivanje obitelji i rađanje djece

Obećava povećati osnovicu izračuna naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog njege oboljelog djeteta mlađeg od tri godine. Osigurat će mjesto u vrtiću za svako dijete u Hrvatskoj do 2030., a uz to i pristupačniju cijenu vrtića. Uz obrazovanje i zapošljavanje, prioritet je donijeti Nacionalni plan stambene politike za priuštivo stanovanje mladih. U iduće 4 godine Vlada RH učinit će brojne nove iskorake za mlade pa će s rekordnih 2,7 milijardi eura uložiti u obrazovanje, donijeti Nacionalni plan stambene politike, ojačati studentski standard itd.

DP: za demografsku obnovu nužno izdvajati 4 posto BDP-a godišnje

U svom političkom programu Domovinski pokret navodi da će za demografski oporavak djelovati u četiri smjera – donošenje pronatalitetnih mjera, mjera za zaustavljanje iseljavanja te onih za povratak raseljenih na razini države. Za sve te mjere potrebno je izdvojiti najmanje 4 posto BDP-a što iznosi oko 3 milijarde eura godišnje. S 12 milijardi eura u četverogodišnjem mandatu bila bi to, smatraju, značajna sredstva s kojima bi se na duži rok zajamčio opstanak hrvatskog gospodarstva, ali i Hrvatske kao države. Mjerama bi stimulirali „majčin odgojni i kućni posao barem do polaska u školu najmlađeg djeteta“.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Nužnim smatraju stvarati društvenu klimu u kojoj bi obitelji s više djece bivale društveno prihvatljive i predstavljale uzor, a predlažu i financijske potpore za roditelje novorođene djece, poglavito za obitelji s više djece i da se svakom djetetu osigura mjesto u jaslicama i vrtiću. Po njima zauzdavanje iseljavanja treba poticati sklapanjem braka, odnosno poreznim olakšicama dok jedinice lokalne samouprave treba poticati na mjere rješavanja stambenog pitanja putem dugoročnog najma i ulaganjem u vlastitu stanogradnju i/ili putem pomoći pri kupnji vlastitog

stambenog prostora. Oko povratka iseljenika navode jednokratne pomoći za troškove preseljenja i ishodovanja dokumenata te oslobođanje od poreznih obaveza tijekom 10 godina od preseljenja u Hrvatsku, uz mogućnost produljenja te mjere.

SDP za priuštivo stanovanje i poseban fond za gradnju i obnovu stanova

SDP, točnije koalicija Rijeke pravde ključnim smatraju povećanje pristupa kvalitetnom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Cilj im je osloboditi roditelje troška boravka djece u vrtićima te za to predlažu osigurati održivu financijsku podršku u Državnom proračunu. Predlažu niz mjera za poštivanje pedagoških standarda, poboljšanje uvjeta rada i materijalnih prava odgojitelja te profesionalizaciju ravnateljske pozicije. Dječji doplatak bio bi potpora mladim roditeljima za svako dijete, a njegova visina ovisit će o dobi djeteta. I oni bi povećali očinski dopust te potpuno delimitirali iznos roditeljskih naknada za potrebu isplate dvostrukih novčanih naknada i potpora iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora u slučaju rođenja blizanaca.

Putem "Plana za stan" planiraju osigurati mladim ljudima priuštivo stanovanje kroz različite modele poput dugoročnog najma i prodaje društveno priuštivih stanova. Formirali bi poseban fond za gradnju i obnovu stanova kojim bi izgraditi 15 000 stanova u šest godina. Kroz novu poreznu reformu, ciljano ulaganja u podrazvijene regije i razvijanje sustava inovacija, poticali bi otvaranje novih, kvalitetnijih i bolje plaćenih radnih mjesta za mlade. Po njima postojeći model poticanja stanogradnje (APN) samo pogoršava situaciju.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Most: svim majkama tijekom prve godine života djeteta minimalna naknada u visini od 125 posto proračunske osnovice

Koalicija Mosta i Hrvatskih suverenista (koja se u međuvremenu raspala) predlažu također uvođenje jedinstvenog dječjeg doplatka za svako dijete. Uveli bi sustav doplatka s fiksnim iznosom za svu djecu, bez obzira na zaposlenost roditelja i visinu njihovih primanja (doplatak za prvo dijete iznosio bi 80 eura mjesečno, drugo 106 eura, treće 145 eura, četvrto 200 eura, peto i svako sljedeće 270 eura). Kod roditeljskih i roditeljskih potpora uz ostalo predlažu da tijekom prve godine života djeteta sve majke (zaposlene ili ne) imaju minimalnu naknadu u visini od 125 posto proračunske osnovice (551,80 eura/4157,50 kuna).

Po njima svako dijete mora imati mjesto u vrtiću, a za to se mora nametnuti obaveza sufinanciranja troškova jedinicama lokalne uprave i samouprave. U sustavu rada uveli bi pravo na šestosatno radno vrijeme kao puno radno vrijeme za sve roditelje troje i više djece do 10. godine života najmlađeg djeteta, kao i pravo na smanjenu stopu od 10 posto pri obračunu doprinosa za zdravstveno osiguranje za sve radnike koji koriste tu mjeru. Za majke bi uveli umanjenje dobi za odlazak u punu starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu, i to tri mjeseca umanjenja za svako dijete. Za rješavanje stambenog pitanja mladih obitelji prodali bi 20.000 neaktivnih nekretnina u vlasništvu RH. Kupnja istih omogućila bi se putem državnog zajma, a za svako dijete ili ono rođeno u deset godina nakon kupnje nekretnine cijena bi se umanjila za 20 posto.

Možemo: Univerzalni dječji doplatak; povećanje roditeljskih naknada; pomoć samohranim roditeljima

U svom programu navodi da bi uveli univerzalni dječji doplatak kojeg bi usklađivati s rastom troškova života. Uz početni isti iznos, dječji doplatak utvrđivali bi po socijalno progresivnim stopama. Vrtiće bi učinili dostupnijima u svim sredinama. U fokusu im je i fleksibilno i klizno radno vrijeme u javnom i privatnom sektoru za sve osobe koje se brinu o članu obitelji, a u što

spadaju i djeca. Nužnim smatraju povećati roditeljske naknade i broj dana očinskog dopusta. Posebno bi pomagali samohranim roditeljima. U programu se bave i pitanjem udomljavanja za što bi uvećali naknade, a udomljavanje i posvajanje omogućili bi i istospolnim parovima.

> U Hrvatskoj su vrtići besplatni u samo u devet gradova i 25 općina

U predstavljanju smjernica programa novog ministarstva te svoja četiri savjetnika s kojima će surađivati na kreiranju pronatalitetnih mjera, ministar Ivan Šipić istaknuo je da su u fokusu demografske revitalizacije natalitet i povratak iseljenih Hrvata, a među prvim prijedlozima povećanje roditeljskih prava te povećanje poticaja za svako rođeno dijete. Tom prigodom poručio je da se slaže s medijskim naslovima „da novac na rađa djecu“ te ocijenio da je Hrvatskoj potrebna sveobuhvatna, strateška politika utemeljena na znanstvenom pristupu, hrabrosti i političkoj volji.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Koliko će se u toj strateškoj politici voditi računa o svim navedenim prijedlozima političkih stranaka, saznat ćemo, ako ne ranije, onda prigodom predstavljanja Državnog proračuna za 2025., a što se očekuje u studenome.

**Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.*

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Podržite nas! Kako bismo Vas mogli nastaviti informirati o najvažnijim događajima i **temama koje se ne mogu čitati u drugim medijima**, potrebna nam je Vaša pomoć. Molimo Vas podržite Narod.hr s 10, 15, 25 ili više eura. Svaka Vaša pomoć nam je značajna! Hvala Vam! Upute kako to možete učiniti možete pronaći **OVDJE**

OZNAKE demografija demografska revitalizacija

VIŠE S WEBA

